

עברו דבר עברית?

הידעתם?

'מלחמת השפות' – כינוי למאבק ערכי שהתחולל בימים שקדמו להקמת המדינה, בשאלה: איזו שפה צריכה להיות השפה השלטת ברחוב, בשווקים, באוניברסיטאות וכדומה. עיקרה של מלחמת השפות סבב סביב סוגיית שפת ההוראה בטכניון, המוסד האוניברסיטאי היהודי הראשון בארץ ישראל: המייסדים המלומדים טענו שיש ללמד בשפה הגרמנית, משום שזו הייתה 'שפת המדע' באותם הימים, ואילו הפעילים הציוניים דרשו שהלימודים יערכו בשפה העברית. לאחר מאבק ממושך יצאו הפעילים הציוניים כשידם על העליונה.

הכול דיבורים

**רבי הונא בשם בר קפרא אמר:
בזכות ארבעה דברים נגאלו ישראל ממצרים...
ולא שינו את לשונם...**
(מדרש שיר השירים רבה, פ"ד)

- כיצד אתם מבינים את הקשר בין שמירת השפה הייחודית של בני ישראל במצרים לבין גאולתם ממנה? האם אתם מסכימים עם הנחה זו?
- חשבו על סיבות נוספות שביגין חשוב לדבר בעברית.
- האם אתם מכירים שפות 'יהודיות' שאינן עברית? האם זה מחזק את טענת המדרש או סותר אותה?

מדברים בבית

ראיינו את אחד מבני המשפחה המבוגרים ובקשו ממנו לספר לכם על העברית כפי שהוא זוכר אותה מימי ילדותו:

- אילו מילים שנהוגות כיום בשפה שלנו לא היו קיימות אז?
- אילו מילים שנהגו להשתמש בהן בעבר שוב אינן נפוצות?
- מה עוד השתנה בשפה העברית?
- האם השינוי הזה טוב? מדוע?

פעילות

לפניכם רשימות מילים עבריות שחידש אליעזר בן יהודה, אך לכל שורה נקלעה מילה אחת עתיקה, מהמקורות. נסו לגלות מהי:

- בובה, חשמל, אדיש, דייל
- אקדת, גמיש, מברשת, סבון
- גרב, מעדר, תשבץ, ממחטה
- דגדוג, נזלת, גלידה, שעמום

נסע וניר מתווכחים ביניהם על השימוש במילים לועזיות כמו: 'אינטרנט' (אנגלית) 'אחלה' (ערבית) או 'קסקט' (צרפתית). נסע בעד, ניר נגד. כתבו את נימוקיהם.

